

MDRX v „plné palbě“

Desert Tech MDRX 223
 Rem. / 300 BLK / 308 Win.

Bullpup (bull-pup) jednak historicky označuje štěně buldoka (bull-dog pup) a podíváme-li se na jeho stručnou charakteristiku, pak také docela dobře pasuje i na zvláštní kategorii zbraní, jež si toto označení přivlastnila.

Text: Jindřich Syrový
 Foto: RVV Studio

Konečně
 dokonalý
bullpup

Zbraně kategorie bullpup (správně tedy bull pup, ale i v originále se již leckde toto označení zkracuje na bullpup) se vyznačují specifickou konstrukcí, jejímž hlavním rysem je posunutí závěrového ústrojí zcela vzad do pažby a naopak pistolová rukojeť a ovládací prvky jsou posunuty vpřed. Výsledkem je zbraň kompaktních rozměrů, jež při srovnání se zbraněmi klasické konstrukce poskytne až o polovinu větší délku hlavně. Tak jako ono štěně buldoka, vyznačuje se i puška kategorie bullpup větší silou (výkonem), než by se u zbraní této velikosti mohlo předpokládat.

VÝHODY A NEVÝHODY

Výhody jsou vcelku jasné, dané větší délkou hlavně: Při zachování relativně malé celkové délky zbraně mají pušky kategorie bullpup výrazně delší délky hlavně, z čehož plyne vyšší přesnost, účinný dostřel a případně i účinek střely v cíli. Díky posunutí pistolové rukojeti vpřed, do těžiště zbraně, je většina bullpupů velmi dobře vyvážená a umožňuje tak snadné držení, nošení a případně i střelbu pouze jednou rukou.

Až do nedávna měl tento typ zbraní bohužel celou řadu nevýhod, jež zabránily jeho plošnému rozšíření. Největším negativem byla u mnohých zbraní obtížná mani-

pulace, v mnohém odlišná od „klasických“ pušek. Díky uložení mechanismů v korpusu pažby se také zbraně obtížněji rozkládají a čistí, a také se komplikovaně odstraňují případné závady.

HISTORIE

Pokusů o konstrukci zbraně, již bychom dnes zařadili do kategorie bullpup, bychom v historii moderních palných zbraní našli celou řadu. Zde se letmo zmíníme pouze o těch, jež se dostaly do skutečně sériové výroby a byly nebo jsou užívány některými ozbrojenými složkami.

První zemí, kde se s bullpupem skutečně seriálně zabývali, bylo Spojené království. Již v 50. letech byl zbrojovkou Enfield představen na tehdejší dobu revoluční projekt mikrorázové zbraně, jež měla nahradit do té doby užívané opakovací pušky Lee-Enfield a samopaly Sten a Sterling. Nestalo se, doba zcela zřetelně ještě nedospěla k tak modernímu přístupu. O nějakých 20 let později byl ovšem do francouzských ozbrojených sil zaveden FAMAS (Fusil d'Assaut de la Manufacture d'Armes de Saint-Étienne) a to Brity opět přivedlo k myšlence na přezbrojení na zbraně nového typu. Výsledkem se stalo zavedení zbraně nového systému SA-80 (Small Arms for

80's), jehož kvality byly ovšem takové, že teprve za vydatné pomoci zbrojovky Heckler & Koch na přelomu tisíciletí se z tohoto bullpupu stala jakžtakž spolehlivá zbraň. Asi nejméně kontroverzním představitelem kategorie bullpup byl rakouský Steyr AUG, jenž si dokonce našel svou cestu až do australských ozbrojených sil.

SOUČASNOST

Zbraně kategorie bullpup si tedy dosud nevybojovaly postavení zcela rovnocenné s puškami klasické koncepce. Nicméně se zdá, že se mnozí výrobci a konstruktéři touto kategorií zabývají více se zaměřením na aktuální požadavky týkající se zejména ergonomie, ovládacích prvků a také montážních rozhraní. Britské ozbrojené síly systém SA-80 průběžně modernizují a nechystají se jej prozatím nahradit. Australané zatím také AUG pouze osazují moderními montážními rozhraními (verze A3), a Izrael dokonce zavedl moderní pušku Tavor, jež by výhledově měla zcela nahradit ostatní pušky v jejich výzbroji. A pak je tady jedna americká firma, jež se od počátku své existence zabývá pouze puškami kategorie bullpup: Desert Tech.

POUŠTNÍ TECHNOLOGIE

Společnost Desert Tech je zajímavá ze dvou pohledů. Jednak vyrábí špičkové opakovací a samonabíjecí zbraně, zásadně pouze kategorie bullpup a jednak je tato firma zajímavá i svou vlastnickou strukturou. Desert Tech LLC byla založena v roce 2007 jako DTA (Desert Tactical Arms) rodinou Kingstonů, kteří rovněž založili mormonskou církev posledních dnů Krista. Jde tak asi o skutečně nejtěsnější spojení výrobce zbraní s nějakou církví. Společnost Desert Tech sídlí ve městě West Valley v Utahu.

Pro nás ovšem zajímavější je fakt, že Desert Tech ve svých zbraních skloubil dvě konstrukční řešení, jež z jeho zbraní činí technicky unikát. Všechny zbraně DT jsou jednak konstrukce bullpup a jednak umožňují snadnou a rychlou opakovanou výměnu hlavně a změny ráže bez změny náštělu. Tuto skutečnost oceňují u odstřelovaček DT přední světové speciální jednotky a potěšující je, že významným uživatelem zbraní Desert Tech je i Armáda ČR.

Na okraj je ještě třeba zmínit, že Desert Tech rovněž dodává vlastní střelivo, laborované přesně pro jeho zbraně (zejména pak speciální long-range náboje 375 a 408 Cheytac, 338 Lapua Magnum nebo 50 BMG).

MDR / MDRX

Byť se sice malá, ale záhy velmi známá společnost Desert Tech etablovala jako výrobce špičkových zbraní pro přesnou střelbu na velké vzdálenosti, před několika lety vcelku překvapivě uvedla na trh rovněž samonabíjecí pušku. Model MDR (Micro

Dynamic Rifle) je rovněž zbraň kategorie bullpup a stejně jako odstřelovačky DT její konstrukce umožňuje snadnou změnu ráže.

Před pár lety Desert Tech představil modernizovanou variantu pušky označenou MDRX. Konstrukce zbraně zůstala prakticky nezměněná, modernizace spočívala v užití zesíleného polymeru na těle zbraně, modifikovaném spoušťovém mechanismu, zodolněném plynovém násadci a regulátoru a novém kompenzátoru.

BULLPUP NOVÉ GENERACE

Desert Tech kromě svých vlastních unikátních prvků konstrukce u pušek MDR/MDRX uplatnil v maximální míře shodné ovládací prvky s notoricky známými puškami AR-15. To znamená, že např. pojistka či vypouštěč zásobníku jsou na totožných místech se shodným ovládním jako u „á-erka“. Napínací táhlo závěru pochopitelně nikoliv, to je řešeno jako oboustranné a při střelbě se nepohybuje. Od samopalů MP-5 si MDR vypůjčilo možnost manuálního zachycení závěru „zaseknutím“ napínacího táhla do výřezu na konci vedení, jinak zbraň samozřejmě má klasický záchyt závěru a střeleckou pohotovost. Tlačítko záchytu/vypouštění závěru je na zadní straně zásobníkové šachty, kam se přirozeně dostane střelcův palec při zasunutí zásobníku.

Unikátní je rovněž řešení vyhazování vystřelených nábojnic. Desert Tech MDRX se totiž vyznačuje tím, že vyhazovač nemá jako většina pušek na závorníku, ale na speciální krytce výhozního okénka. Tělo zbraně je symetrické a má otvory pro výhozní okénko na obou stranách. Ve standardní verzi se puška dodává se dvěma speciálními adaptéry, jimiž se tyto otvory překrývají: ne jedné straně je vlastně zášleпка s vyhazovačem a na opačné straně je pak vlastní výhozní okénko s krytkou. Oba adaptéry je možno dle preferencí střelce libovolně přehazovat a zvolit si tak orientaci vyhazování vystřelených nábojnic. Ovšem samotný adaptér s výhozním okénkem se navíc vyznačuje tím, že nábojnice je ze zbraně vyhozena až opětovným dopředným pohybem závěru a je tedy vyhozena šikmo vpřed. MDR je tak zřejmě jedi-

UNIKÁTNÍ JE U TĚTO PUŠKY ROVNĚŽ ŘEŠENÍ VYHAZOVÁNÍ VYSTŘELENÝCH NÁBOJNIC

DT MDRX může být využita i jako podpůrná odstřelovačka, přičemž stále i při instalaci 20" hlavně jde o velmi kompaktní a skladnou zbraň

Kompaktní MDRX v ráži 308 Win. s 16" hlavní v barvě FDE osazená taktickou optikou

Ovládací prvky (pojistka a vypouštěč zásobníku) jsou situovány stejně jako u pušek řady AR-15, jen jsou oboustranné

Kolekce pušek MDRX

Zadní část těla zbraně (chassis) v sobě skrývá jednak podávací a závěrové ústrojí a jednak v horní části odnímatelné a zaměnitelné adaptéry kryjící výhozni okénka

Pojistka v tomto případě plní pouze funkci k zajištění či odjištění zbraně, u plně samočinné verze bude ještě poloha pro strelbu dávkou

Pokud je na zbrani instalována nějaká větší optika, bohužel se nelze vyhnout uložení montáže jak na těle zbraně, tak na předpažbí

ným bullpupem na světě, jenž bez dalších úprav umožňuje přehození zbraně do opačného ramene, aniž by střelec riskoval, že mu nábojnice vletí přímo do obličeje.

Existuje ovšem i levnější a mírně lehčí alternativa, kdy jsou nábojnice vyhazovány klasicky směrem do strany – rozdíl je ovšem pouze v konstrukci adaptérů, nikoliv ve zbrani samotné.

BUDOUCNOST ČI SLEPÁ ULÍČKA?

Desert Tech MDRX je bezesporu jeden z nejdokonalejších bullpupů na světě, ovšem slovy klasika se nabízí otázka: Bude to stačit? Kategorie bullpup je stále dost kontroverzní skupina zbraní, jež si sice našla své zákazníky, ale stejně tak má značnou skupinu odpůrců. Z hlediska služebního

CHARAKTERISTIKA

Desert Tech MDRX (Micro Dynamic Rifle) je samonabíjecí (případně i plně samočinná) puška v rážích 223 Rem. / 5,56×45mm, 300 BLK a 308 Win. / 7,62×51mm, případně i 6,5 Creedmoor.

Zbraň je konstrukce bull-pup (bull-pup), kdy je závěr a podávací mechanismus uložen co nejvíce vzadu uvnitř těla zbraně, zatímco pistolová rukojeť s ovládacími prvky je naopak vynesena dopředu zhruba do těžiště zbraně.

Tělo zbraně, tzv. chassis, je jednotné pro všechny ráže a velikostně pojme až náboje 308 Winchester (resp. 6,5 Creedmoor). V případě instalace menších ráží (aktuálně 223 Rem. nebo 300 BLK) se zvnějšku zbraně odlišují pouze vložkou zásobníkové šachty umožňující vložení menších zásobníků. Uvnitř chassis pak je samozřejmě vložen odpovídající závěr a nainstalována hlaveň.

Zbraň je plně oboustranná, a to jak ovládacími prvky, tak možnostmi volby orientace vyhazování nábojnic.

Pušky se dodávají s hlavními délkami 16" nebo 20", přičemž 16" hlaveň je ideální z hlediska celkové délky zbraně a koresponduje s délkou předpažbí.

Princip funkce je založen na odběru spalných plynů z hlaveň. Závěr je v okamžiku výstřelu uzamčen rotačním záporníkem. Nábojnice jsou podle zvolené varianty vyhazovány do strany nebo směrem vpřed podél zbraně.

Patentovaným řešením společnosti Desert Tech je uložení a systém rychlé výměny hlavně. Každé chassis je vybaveno přesným lůžkem a zámkem hlaveň, v němž je hlaveň zajištěna dvěma šrouby utahovanými předepsaným momentem. Díky tomu je vždy každá hlaveň utahována naprosto stejně, a je tak zaručena naprostá přesnost zbraně.

TECHNICKÁ DATA

DESERT TECH MDRX

Ráže

223 Rem. / 300 BLK / 308 Win.

Délka hlavně

16 nebo 20"

Celková délka

699 mm (s hlavní 16")

Celková výška (bez zásobníku a mířidel)

200,5 mm

Šířka

42,9 mm

Hmotnost (prázdná)

3,95 kg

Výrobce

Desert Tech LLC, Utah
- USA

Dovozce

CB Servis Centrum
s.r.o., www.guns-trade.
cz

Cena

79 880 Kč

Adaptér s výhozni okénkem nainstalovaný na pravé straně těla zbraně; otevřená krytka výhozniho okénka je relativně malá, neboť zakrývá pouze menší slot umožňující vyhození nábojnice směrem vpřed

Detail uchycení dvounožky na railu upevněném v rozhraní M-LOK na předpažbí zbraně

ideálně v dosahu palce ruky zasouvající zásobník. K vypuštění závěru při přebíjení tak dojde velmi snadno a intuitivně.

Rozebírání MDRX je jen o něco málo komplikovanější než třeba u pušek řady AR, počet dílů a podsestav je obdobný a údržba srovnatelná

JDE KONSTRUKČNĚ O VELMI VYSPĚLOU ZBRAŇ UMOŽŇUJÍCÍ UŽIVATELSKY SNADNOU ZMĚNU PARAMETRŮ A TÍM I URČENÍ ZBRANĚ

užití je MDRX bezesporu vysoce perspektivní zbraňový systém, jenž ještě dozajista dostane příležitost prokázat, zda se může stát plnohodnotnou vojenskou či policejní puškou. Pro sportovní disciplíny jsou prakticky všechny zbraně bullpup handicapovány tím, že je obtížné při přebíjení či odstraňování závady udržet zbraň zaměřenou do limitovaného prostoru terčů. Díky zásobníkové šachtě vzadu je u MDRX naprosto přirozené při nabíjení či přebíjení zbraň namířit kolmo nahoru a „nabídnout si“ tak zásobníkovou šachtu přímo proti přebíjející ruce. Tato technika je obecně akceptována u většiny ozbrojených složek, při využití na sportovních střelnicích ale zpravidla naráží na fakt, že tak zbraň míří mimo prostor střeliště.

MODULARITA

Značnou výhodou DT MDRX je modularita, ať již co se týče výměny hlavně za jinou délku nebo kompletní změnu ráže. Pro tento účel má DT na modelu MDRX vytvořeno speciální řešení umožňující výměnu hlavně bez nutnosti opětovného nastřelování: horní rail na těle zbraně sestává z části na těle zbraně a poté přední části na snímatelném předpažbí. Mezi těmito poli je mezera, jíž vyplňuje krátký rail instalovaný na adaptéru přímo na plynovém násadci hlaveň. Na tento rail lze instalovat monzáž pro mikroko-

limátor a zaměřovač pak je spojený přímo s hlavní. Při výměně hlavně je tak vyměněn i kolimátor a ten zůstává součástí hlavně a není tedy nutno jej opakovaně nastřelovat.

Na druhou stranu je třeba ovšem uvést, že toto řešení není nutné – výrobní tolerance celého systému včetně uložení hlavně v těle, kde je hlaveň fixována pomocí sestavy šroubů utahovaných přesným momentem, jsou tak nízké, že se hlavně dají měnit i se zaměřovači instalovanými klasicky na těle zbraně. Pak je ovšem nutno počítat pro jistotu alespoň s kontrolou nástřelu

KVALITA BEZ KOMPROMISŮ

Společnost Desert Tech si za krátkou dobu své existence vydobyla velmi vysoké renomé, neboť její bullpup odstřelovačky se staly synonymem pro naprostou špičku a dnes se jedná o jedny z nejžádanějších zbraní. U samonabíjecích pušek MDRX je situace trochu odlišná, v této kategorii zbraní je silná konkurence, takže zde Desert Tech nemá a nebude mít jednoduchou pozici. Nicméně faktem je, že MDRX je jedna z nejpracovanějších zbraní vůbec, zároveň nabízí špičkové technické parametry, a navíc jde konstrukčně o velmi vospělou zbraň umožňující uživatelsky snadnou změnu parametrů a tím i určení zbraně. **Zař**